

Erdoğan'ın Yeni Anayasa Hamlesi ve Muhalefete Kurulan Tuzaklar

Yerel seçim yenilgisi ve seçmenin verdiği “bu böyle gitmez” mesajı sonrası herkes Erdoğan'ın rejim içerisinde bazı değişiklikler yapmasını bekliyor.

Bu süreçte, bir yandan çekirdekten AKP'li isimler MHP ile fazla yakınlaştığı ve bu bakımdan 2015 sonrasında girilen yolun AKP'ye kaybettirdiğine yönelik ardı ardına kamuoyuna açık eleştiriler getirirken MHP'liler ve milliyetçi Saray danışmanları bu isimlere sert karşılıklar veriyor.

Erdoğan'ın rejim içerisindeki ılımlı-liberal kanatla otoriter-milliyetçi kanat arasındaki restleşmede ağırlığını ne taraftan yana koyacağı halen belirsizliğini korurken kendisinin Özgür Özel'e çağrıda bulunup yeni anayasa yapımı meselesine yöneldiğini görüyoruz.

Erdoğan'ın bu hamlesiyle tam olarak neyi hedeflediğini kestirmek şu aşamada güç. Ancak geçmişteki gelişmelere ve rejimin dinamiklerine bakıp bu süreçte muhalefete iki yönden tuzak kurulmaya çalışıldığını şimdiden söyleyebiliriz.

Muhalefete kurulan tuzak 1: Liderlik savaşı

Öncelikle, Erdoğan'ın eskiden Kılıçdaroğlu ile olan ilişkisinin aksine, Özel'i doğrudan pozitif bir biçimde muhatap alması ve iktidar medyasında kendisine yer verilmeye başlanmasının ardında gizli bir hedef olması oldukça muhtemel: Bu hedef muhalefet içerisinde bir liderlik kavgası körüklemek.

Normal şartlarda Özgür Özel'in toplumsal karşılığı Ekrem İmamoğlu veya Mansur Yavaş'ın oldukça gerisinde. Ancak genel başkan olduktan beş ay sonra CHP'nin elde ettiği seçim zaferi Özel'in de ismini ön plana çıkardı.

Nitekim seçimin hemen ertesinde Özel kapsamlı bir imaj değişikliğine gitti. Bu imaj değişikliği gerçekten de kendisine daha ağır ve oturaklı bir siyasetçi görünümü verdi. Bu değişiklik önümüzdeki süreçte gireceği olası bir liderlik rekabetine hazırlık olabilir mi? Özgür Özel, Kılıçdaroğlu'nun yaptığı gibi şeytana uyarak İmamoğlu ve Yavaş'la bir liderlik mücadelesi içerisine girer mi? Genel başkanlığın gücünü kullanarak bu iki ismin adaylığını engellemeye çalışır mı? Bu ihtimal olmakla beraber şimdiden bir şey söylemek güç. Zira bu konuda imaj değişikliği dışında henüz bir işaret görmüyoruz.

Ancak iktidarın kendisine oldukça faydası olacak bu durumu şimdiden teşvik ettiğini söyleyebiliriz.

Nitekim Erdoğan'ın geçtiğimiz genel seçimi de bu şekilde kazandığını çok iyi biliyoruz.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde İmamoğlu veya Yavaş'a karşı şansı düşük olan Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nun adaylığını teşvik ederek ve bir şekilde bunda başarılı olarak geçtiğimiz genel seçimi kazanabildi. Aynısını şimdi de yapmaya çalışması hiç şaşırtıcı olmaz.

Muhalefete kurulan tuzak 2: Dönem şartı

Öte yandan, Erdoğan'ın anayasa hamlesinin tek nedeni bu olmayabilir. Çünkü Erdoğan ve başta Numan Kurtulmuş olmak üzere iktidarın ileri gelenleri yeni anayasa meselesini aslında uzun zamandır ara ara dile getiriyorlar. Yani "yeni anayasa" yeni bir gündem değil.

Bununla birlikte, yerel seçim sonuçları Erdoğan'ın bu yeni anayasayı nasıl yapacağına dair bazı yönetsel değişikliklere yol açmış olabilir. Bugüne dek "ezelî düşman" muamelesi yaptığı CHP'nin genel başkanını şimdi yeni anayasa konuşmak için davet etmesi büyük ihtimalle bununla da ilgili.

Erdoğan'ın yeni anayasa hamlesiyle tam olarak neyi hedeflediğini şu aşamada söylemek güç olmakla beraber, en olası ihtimal mevcut anayasada cumhurbaşkanı adaylığı için getirilen 2+1 kuralının değiştirilmesi. Çünkü bu dönem Erdoğan'ın ikinci dönemi ve bir kez daha aday olabilmesi için meclisin erken seçim karar alması gerekiyor. Bunun için de mecliste anayasa değişikliği için de gerekli olan minimum 360 vekilin erken seçime evet demesi.

Erdoğan, bir daha aday olabilmek için muhalefete muhtaçmış görüntüsü vermek yerine (çünkü 360 vekil sayısına ulaşmak için muhalefetin bir kısmının da erken seçime evet demesi şart), meseleyi kamuoyuna yeni anayasa yapılmış gibi yansıtarak asıl amacı olan 2+1 kuralını değiştirmek istiyor olabilir.

Ancak bu noktada kilit soru, CHP böyle bir şeye neden yanaşsın? Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığının uzatılmasına neden evet desin?

CHP'nin sunması gereken ön koşullar

Erdoğan'ın Özel'e dönük yeni anayasaya hamlesiyle tam olarak neyi hedeflediği yakında anlaşılır. Ancak ne hedeflenirse hedeflensin, CHP'nin herhangi bir anayasa yapım sürecine başlanması için iki ön şartı şimdiden belirtmesi gerekiyor:

Birincisi, AIHM ve AYM kararlarının eğilip bükülmeden, arkasından dolanılmadan harfiyen uygulanması. Çünkü anayasaya fiilen uyulmayan bir ülkede yeni anayasa yapmaya çalışmak absürt.

İkincisi ise, mevcut anayasada cumhurbaşkanı adaylığı için getirilmiş 2+1 sınırının değiştirilmemesi. Değiştirme yönünde bir talep gelirse oradaki asıl niyet yeni anayasa değil başka bir şeydir. Böyle bir durumda CHP'nin görüşmelere devam etmesi için hiçbir sebep yok.

Erdoğan'ın nasıl iktidar odaklı makyavelist bir siyasetçi olduğunu bilen herkes, onun bu yeni anayasa hamlesinden ülke adına hayırlı bir şey çıkma ihtimalinin düşük olduğunu bilir. Asıl hedef mutlaka kendi iktidarının devamlılığı olacaktır. Ama bir ihtimal, yerel seçim yenilgisi sonrası 2016-2017'den itibaren girdiği yolun kendisine nasıl kaybettirdiğini fark etmişse, hukuk devletine ve demokrasiye samimi olmasa bile, zoraki olarak bir dönüş yapabilir.

Bekleyip göreceğiz.

Emrah Gülsunar, "Erdoğan'ın Yeni Anayasa Hamlesi ve Muhalefete Kurulan Tuzaklar",

<https://www.fikirtepediya.com/siyaset/erdoganin-yeni-anayasa-hamlesi-ve-muhalefete-kurulan-tuzaklar/> (Yayın Tarihi: 25 Nisan 2024).